

СТЕНОГРАФСКЕ БЕЛЕШКЕ  
НАРОДНЕ СКУПШТИНЕ  
КРАЉЕВИНЕ ЈУГОСЛАВИЈЕ

ГОДИНА 4

БЕОГРАД 1935 ГОДИНЕ

КЊИГА 1

IV РЕДОВНИ САСТАНАК

НАРОДНЕ СКУПШТИНЕ  
КРАЉЕВИНЕ ЈУГОСЛАВИЈЕ

ДРЖАН 18 ЈУЛА 1935 ГОДИНЕ У БЕОГРАДУ

ПРЕТСЕДАВАО

Потпретседник

ФРАЊО МАРКИЋ

Секретар

МУСТАФА МУЛАЛИЋ

Присутни г. г. Министри: Претседник Министарског савета и Министар иностраних послова др. Милан М. Стојадиновић, Министар без портфеља др. Шефкија Бехмен, Министар пољопривреде Светозар Станковић, Министар социјалне политике и народног здравља Никола Прека, Министар трговине и индустрије др. Милан Врбанић, Министар правде др. Људевит Ауер, Министар за физичко васпитање народа Мирко Комкеновић, Министар шума и рудника Игњат Стефановић, Министар без портфеља Ђура Јанковић, Министар просвете Добривоје Стошовић, Министар финансија Душан Летица, Министар грађевина Милош Бобић.

ПОЧЕТАК У 11.15 ЧАСОВА.

САДРЖАЈ:

- Пре дневног реда: 1— Читање и усвајање записника III редовног састанка.
- 2— Саопштење: да Министар финансија подноси на одобрење: решење Министарског савета IV бр. 12607 од 23 маја 1935 године о ослобођењу од царине машина за рударска и индустријска предузећа; решење Министарског савета IV бр. 4457 од 21 фебруара 1935 о измени тачке 8 општој царинској тарифи; решење Министарског савета IV бр. 13177 од 13 маја 1935 о забрани увоза у Краљевину Југославију уљаних производа, уљаног семена и палмових кошчица;
- 3— Саопштење о конституисању сталних скупштинских одбора: Административног, Имунитетног, Одбора за молбе и жалбе и Финансијског;
- 4— Саопштење о подношењу Скупштини на решење извештаја Финансијског одбора о предлогу закона о буџетским

дванаестинама за месеце: август, септембар, октобар, новембар и децембар 1935 и јануар, фебруар и март 1936 године, и накнадним и ванредним кредитима уз буџетске дванаестине за месеце: април, мај, јуни јули 1935 и уз буџет државних расхода и прихода за 1934/35 годину, са одвојеним мишљењем одборске мањине.

5— Саопштење о подношењу оставки народних посланика на положаје претседника општина;

6— Саопштење о подношењу интерпелација народних посланика: Јеврема Томића на Министра финансија о одлагању плаћања пореза до нове бербе кукуруза у Срезу тителском; Јеврема Томића на Министра пољопривреде о забрани продавања пшенице на зелено и одбијање првенства; др. Уроша Стајића на Министра финансија о смањењу цена монополских артикала и одбијање првенства; Антона Широле и другова на Претседника Министарског савета о накнади штете грађанима општине Капстав, коју су претрпели приликом талијанске окупације; Антона Широле и другова на Претседника Министарског савета о рад-

граничењу општине Кастав и накнади штете за одузете јој шуме; Животе Милановића и другова на Министра финансија о ослобођењу од плаћања пореза добровољаца исељеника и оптаната и одбијање првенства; Јоце Георгијевића и другова на Министра пољопривреде, трговине и индустрије и финансија о трговинском уговору између наше државе и Грчке о увозу сувог грожђа и смокава и о забрани творницама печење ракије и усвајање првенства; Страхине Борисављевића на Министра унутрашњих послова о незаконитом поступку Милорада Радоњића, бив. начелника Среза сјеничког; Магфреда Паштровића и другова на Претседника Министарског савета о залени интервјуа сенатсра др. Будислава Агђелиновића о хрватском питању и ревизији Устава и одбијање првенства; Велимира Аћимовића на Министра унутрашњих послова о смени Претседника Београдске општине и одбијање првенства; Др. Драгутина Јанковића и другова на Претседника Министарског савета и Министра иностраних послова о питању повратка Хабсбурговаца у Аустрију и одбијање првенства;

6 — Саопштење извештаја г. г. Министра унутрашњих послова и грађевина о одговорима на интерпелације народних посланика Милана Божића и др. Вјескослава Милетића;

7 — Отсуства народних посланика;

9 — Захтев Министра правде за продужење кривичног поступка против народних посланика;

10 — Саопштење молби и жалби;

11 — Саопштење разних аката;

**Говорници:** Министар пољопривреде Светозар Станковић, Министар финансија Душан Летица, (два пута), Претседник Министарског савета и Министар иностраних послова др. Милан Стојадиновић (три пута).

**Дневни ред:** Утврђивање дневног реда.

**Поштрејседник Фрањо Маркић:** Господо народни посланици, отварам IV редовни састанак Народне скупштине. Молим г. секретара да прочита записник претходног састанка.

**Секретар Мустафа Мулалић:** прочита записник III редовног састанка.

**Поштрејседник Фрањо Маркић:** Има ли ко од господе народних посланика да учини какву примедбу на прочитани записник (Нема. — Велимир Аћимовић: Молим за реч.) Има реч г. Аћимовић да стави примедбу на записник.

**Велимир Аћимовић:** Свима је нама позната мана наше нације и Скупштина је позвана да ту ману лечи. Стога ја молим Претседништво Народне скупштине да у будуће отвара скупштинске седнице тачно у време кад су заказане,

**Поштрејседник Фрањо Маркић:** Господине посланиче, то није примедба на прочитани записник. Примедаба нема, објављујем да је прочитани записник примљен. Изволите чути решења Министарског савета.

**Секретар Мустафа Мулалић (саопштава):** Г. Министар финансија подноси Скупштини на одобрење: решење Министарског Савета IV Бр. 12607 од 23 маја 1935 о ослобођењу од царине машина за рударска и индустријска предузећа; Решење Министарског савета IV бр. 1457 од 21 фебруара 1935 о измени тач. 8 општих напомена уз XV део увозне тарифе предлога закона о општој царинској тарифи; Решење Министарског савета IV бр. 13177 од 13 маја 1935 о забрани увоза у Краљевину Југосла-

вију уљаних производа, уљаног семена и палмових коштица.

**Поштрејседник Фрањо Маркић:** Ова решења Министарског савета упутиће се Финансијском одбору. Изволите чути конституисање одбора.

**Секретар Мустафа Мулалић (саопштава):** Административни одбор извештава да је се конституисао 9 јула 1935 и изабрао за претседника г. Ставру Трпковића, за потпретседника г. Павла Матицу и за секретара г. др. Бранка Николића.

**Имунитетни одбор** извештава да се конституисао 9 јула 1935 и изабрао за претседника г. Исмет-Бега Гаврана Капетановића, за потпретседника г. др. Јанка Баричевића и за секретара г. Богољуба Кнежевића;

**Одбор за моље и жалбе** извештава да је се конституисао 9 јула 1935 и изабрао за претседника г. Милована Лазаревића за потпретседника г. Нурију Поздерца и за секретара г. Милоја Сокића;

**Финансијски одбор** извештава да је се конституисао 9 јула 1935 г. и изабрао за претседника г. др. Марка Кожула, за потпретседника г. Драгишу Цветковића и за секретара г. Николу Соколовића.

**Поштрејседник Фрањо Маркић:** Ови се извештаји примају на знање. Изволите чути одборске извештаје.

**Секретар Мустафа Мулалић (саопштава):** Финансијски одбор подноси Скупштини на решење свој извештај о предлогу закона о буџетским дванајестинама за месеце: август, септембар, октобар, новембар и децембар 1935 и јануар, фебруар и март 1936 године, и накнадним и ванредним кредитима уз буџетске дванаестине за месеце април, мај, јуни и јули 1935 и уз буџет државних расхода и прихода за 1934/35 годину, са одвојеним мишљењем одборске мањине

**Поштрејседник Фрањо Маркић:** Овај је извештај оштампан и раздељен господи народним посланицима, а ставиће се на дневни ред кад то Народна скупштина одлучи.

Изволите чути оставке господе народних посланика на положаје претседника општине.

**Секретар Мустафа Мулалић (саопштава):** Г. Стјепо Новаковић, народни посланик, извештава Народну скупштину да подноси оставку на положај претседника општине града Вараждина и да задржава посланички мандат.

Г. Мирко Комненовић, народни посланик и Министар физичког васпитања народа, извештава Народну скупштину да подноси оставку на положај претседника општине у Херцег Новом и да задржава посланички мандат.

**Поштрејседник Фрањо Маркић:** Ова се саопштења примају на знање. Прелазимо на интерпелације.

**Секретар Мустафа Мулалић (саопштава):** Јеврем Томић, народни посланик, упућује интерпелацију на г. Министра финансија о одлагању плаћања порезе до нове бербе кукуруза у Срезу тителском (Види прилог);

Јеврем Томић, народни посланик, подноси интерпелацију на г. Министра пољопривреде о забрани продавања пшенице на зелено и тражи да јој се призна првенство. (Види прилог)

*Поштрејседник Фрањо Маркић:* Молим г. Министра пољопривреде да се изјасни о траженом првенству.

*Министар пољопривреде Светозар Станковић:* У вези са интерпелацијом г. Јеврема Томића, народног посланика, част ми је извести Народну скупштину, да постоји Закон о продаји пољопривредних производа на зелено од 7 јуна 1931 године. Према овоме Закону продавац пољопривредних производа може, ако већ није испунио уговор, одустати од уговора и купцу вратити суму коју је примио било на име капаре, било у име куповне цене и да му на ту суму плати 10% камате. Овај Закон у потпуности регулише ово питање које је у интерпелацији покренуо народни посланик г. Томић. Према томе изјављујем, да не примам тражено првенство за ову интерпелацију.

*Поштрејседник Фрањо Маркић:* Прима ли Народна скупштина тражено првенство за ову интерпелацију? (Не прима). Објављујем, да тражено првенство није примљено. Изволите чути даље

*Секретар Мустафа Мулалић (саопштава):* др. Урош Стајић и другови, народни посланици, упућују интерпелацију на г. Министра финансија о смањењу цена монополских артикала и траже да јој се призна првенство (Види прилог).

*Поштрејседник Фрањо Маркић:* Молим г. Министра финансија да се изјасни о овом траженом првенству.

*Министар финансија Душан Летица:* Част ми је извести Народну скупштину да Министарство финансија и само врши проучавања по овоме питању и према томе не могу да примим првенство ове интерпелације.

*Поштрејседник Фрањо Маркић:* Прима ли Народна скупштина тражено првенство? (Не прима) Првенство није примљено. Изволите чути даље.

*Секретар Мустафа Мулалић (саопштава):* г. г. Антон Широла и другови народни посланици, упућују интерпелацију на г. Претседника Министарског савета о накнади штете грађанима општине Кастав, коју су претрпели приликом италијанске окупације. (Види прилог);

Антон Широла и другови, народни посланици, упућују интерпелацију на г. Претседника Министарског савета о разграничењу општине Кастав и накнаду оштете за одузете јој шуме (Види прилог).

Живота Милановић и другови народни посланици, упућују интерпелацију на г. Министра финансија о ослобођењу од плаћања порезе добровољаца, насељеника и опаната и траже да јој се призна првенство. (Види прилог).

*Поштрејседник Фрањо Маркић:* Молим г. Министра финансија да се изјасни о траженом првенству.

*Министар финансија Душан Летица:* Предмет ове интерпелације обрађен је у законском предлогу, који ће се сутра предати Народној скупштини из Финансијског одбора. Према томе сматрам да ова интерпелација не заслужује првенство.

*Поштрејседник Фрањо Маркић:* Прима ли Народна скупштина тражено првенство? (Не прима). Објављујем да тражено првенство није примљено. Изволите чути даље.

*Секретар Мустафа Мулалић (саопштава):* Г. Јоца Георгијевић и другови, народни посланици,

упућују интерпелацију на г. г. Министре пољопривреде, трговине и индустрије и финансија о трговинском уговору између наше државе и Грчке о увозу сувог грожда и смокава и о забрани творницама печења воћве рзике и траже да јој се призна првенство. (Види прилог).

*Поштрејседник Фрањо Маркић:* Молим да се Влада изјасни примали тражено првенство?

*Претседник Министарског савета и Министар иностраних послова др. Милан М. Стојадиновић:* Изјављујем да примам првенство за ову интерпелацију.

*Поштрејседник Фрањо Маркић:* Прима ли Народна скупштина тражено првенство? (Прима). Објављујем да је Народна скупштина примила тражено првенство. Изволите чути даље.

*Секретар Мустафа Мулалић (саопштава):* Страхина Борисављевић, народни посланик, упућује интерпелацију на г. Министра унутрашњих послова о незаконитом поступку Милорада Радоњића, бив. начелника Среза сјеничког. (Види прилог).

Г. Манфред Паштровић и другови, народни посланици, упућују интерпелацију на г. Претседника Министарског савета о заплени интервјуа, који је дао г. др. Будисав Аиђеиновић, сенатор, о хрватском питању и ревизији Устава и траже да јој се призна првенство. (Види прилог).

*Поштрејседник Фрањо Маркић:* Молим Господина Претседника Министарског савета да се изјасни прима ли првенство ове интерпелације.

*Претседник Министарског савета и Министар иностраних послова др. Милан М. Стојадиновић:* Част ми је изјавити, да не могу примити првенство за ову интерпелацију.

*Поштрејседник Фрањо Маркић:* Прима ли Народна скупштина тражено првенство? (Не прима.) Објављујем да тражено право није примљено. Изволите чути даље.

*Секретар Мустафа Мулалић:* Саопштава: Г. Велимир Анимовић, народни посланик, упућује интерпелацију на г. Министра унутрашњих послова о смени Претседника Београдске општине и тражи да јој се призна првенство.

*Поштрејседник Фрањо Маркић:* Пошто г. Министра унутрашњих послова нема овде то ће се ова интерпелација поново саопштити на идућој седници. Изволте чути даље.

*Секретар Мустафа Мулалић (саопштава):* др. Драгутин Јанковић и другови, народни посланици, упућују интерпелацију на г. Претседника Министарског савета и Министра иностраних послова о питању повратка Хабсбурговаца у Аустрију и траже да јој се призна првенство. (Види прилог).

*Поштрејседник Фрањо Маркић:* Молим Господина Претседника Министарског савета да се изјасни о траженом првенству за ову интерпелацију?

*Претседник Министарског савета и Министар иностраних послова др. Милан М. Стојадиновић:* Част ми је изјавити, да не могу примити хитност ове интерпелације.

*Поштрејседник Фрањо Маркић:* Примали Народна скупштина првенство за ову интерпелацију? (Гласови: Прима — Не прима.) Ја мислим да је већина присутних народних посланика против тога, да се прими хитност ове интерпелације. (Чује се: Да

гласамо). Молим г. г. народне посланике, који су за то да се прими хитност за ову интерпелацију, нека устану, а који су против нека остану седети. (Већина седи). Објављујем да је Народна скупштина одбила првенство ове интерпелације.

Све прочитане интерпелације доставиће се надлежним г. г. Министрима.

Изволите чути извештаје г. г. Министара.

**Секретар Мустафа Мулалић** (саопштава): Министар унутрашњих послова извештава да ће на интерпелацију г. Милана Божића о прогону из наше земље свих странаца, припадника земаља које су нам непријатељски расположене, одговорити кад прикупи потребне податке.

Г. Министар грађевина извештава да ће на интерпелацију г. др. Вјекослава Милетића о снабдевању становништва здравом и питком водом у оним крајевима наше државе, који у истој откудевају, одговорити кад прикупи потребне податке.

**Пошпредседник Фрањо Маркић:** Ови извештаји примају се на знање.

Изволте чути молбе за осуства народних посланика.

**Секретар Мустафа Мулалић** (саопштава): Г. Живко Поповић, народни посланик, моли 5 дана осуства ради хитних приватних послова.

**Пошпредседник Фрањо Маркић:** Одобрава ли Народна скупштина тражено осуство? (Одобрава.) Објављујем да је тражено осуство одобрено.

Изволите чути тражење г. Министра правде о издавању суду г. г. народних посланика.

**Секретар Мустафа Мулалић** (чита): Г. Министар правде тражи овлашћење за продужење кривичног поступка против г. г. народних посланика: Милана Банића за дело из § 302 Каз. зак. по тужби Државног тужиоштва на Сушаку, а по тражењу Окружног суда на Сушаку; Др. Милована Грбе за дело из § 301 к. з. по тужби Луке Олачића, учитеља из Утине, а по тражењу Окружног суда у Огуливу, и за дело из § 301 К. з. по тужби Милована Дејановића, учитеља у Карловцу, а по тражењу Окружног суда у Огуливу; Милана Божића за дело из чл. 52 Закона о штампи, по тужби Асимбега Мутевелића и др., а по тражењу Окружног суда у Сарајеву; Ристе Стевовића, за дело из § 302 к. з. по тужби Шукрије Хаџи — Хамзића, претседника општине Прибојске, а по тражењу Среског суда у Прибоју; Милана Мијића за дело из § 301 к. з. по тужби Адембега Куленовића из Кључа, а по тражењу Среског суда у Кључу; Др. Миленка Марковића за дело из § 297 К. з. по тужби Данице Благојевић из Пакраца, а по тражењу Среског суда у Пакрацу; Радоја Јовичића за дело из § 386 Закона о сузбијању злоупотребе у службеној дужности по тужби пуномоћника Беоцинске фабрике цемента, а по тражењу Окружног суда у Ужицу; Др. Шиме Кулишића за дело из § 297 К. з. по тужби Миховила Мужевића и др. из Врбовског, а по тражењу Среског суда у Врбовском; Др. Душана Бошковића за дело из § 301 К. з. по тужби Луке Мијајева, адвоката из Петровграда, а по тражењу Окружног суда у Панчеву; Миливоја Исаковића за дело из § 319 К. з. по тражењу Окружног суда у Шапцу.

**Пошпредседник Фрањо Маркић:** Ови захтеви г. Министра правде упутиће се Имунитетном одбору. Изволите чути молбе и жалбе.

**Секретар Мустафа Мулалић** (саопштава): Народној скупштини упућене су следеће молбе и жалбе: Тихомира К. Пауновића, Светозара П. Станковића, Срећка Лазаревића, Др. Петра Мамонтова, Јерка Лукшића, Милице Ј. Савковић, Јакова Грчића, Богдана Илића, Маријана Грандова, Ивана Босанца, Зорке Ристове — Каваја, Мишка Ђ. Димковића, Марије Калођера, Алојзија Камара, др. Андрије Рапа, Стевана Живковића, Сретена Благојевића, Велимира Станојевића, Драгољуба Протића, Душана Баскара, Марије Стевић, Гаје Јеремића, Леонида Лисоведа, Сулејмана Мујезимовића, Лазара Доминика, Николе Савића, Марка Шебетића, Хусеина Оклаповића и др, Лазе Пилиновића, Имре Новаковића, Крсте Петровића, Фрање Томића, Општине Горњо — Вакуфске, Косте Настића и др, Градско Поглаварство Сремска Митровица, Иве Васовића, Миле Вујновића, Глише Грубеша, Лазе Ристића, Јерице Грилц, Божицара Милачића, Зојице В. Петковић, Јована Костића, Томе Милина, Јосипа Ј. Павелке, Даринке Ристић, Љубе М. Памговића и др. Јозефине Крајац, Изабеле А. Цимбрић, Културног просветног дома — Куршумлија, Јураја Пребека, Милорада М. Марковића, Милорада Г. Ђорђевића, др. Петра Кираца, Анке Авировић, Друштва државних самоуправних пензионера, Михаила Р. Банковића, Добросава М. Кандића, Јулке Карановић, Димитрија А. Фгодора, Александра А. Залијева, Саве Н. Вујошевића. Марка Јовановића, Трајка Тасића, Драгутина Ковачевића, Едуарда Грбичића, Зоре Васиљевић, Младена Вукчевића, Душана Кришана, Милана Ракиције, Јована и Јулке Адамовића, Јованке Стоје, Зорке И. Јовановића, Зорке Шпановића, Параскеве Т. Станисављевић, Кадивке Николић, Цвије и Јованке Ђустић, Семена Дорохова, Миле Франића, Маре Стрмо, Манојла Крмара, Мирка Матића, Светомира Стевановића, Драгомира Јовановића, Крстине Радојчић, Саве Милеуснић, Младена Ст. Ђуричића, Емила Леска, Даринке Стефановић, Ђуре К. Чадиковића, Јакова Турка, Стевана Кауша, Миленка Пјевчевића, др. Димитрија Тихомирова, Мехе Кебе, Иваца Арбајтера, Милана Д. Муждала, Луке Антина Хрговића, Душана Дракулића, Фрање Бабића, Милосаве Величковић, наследника пок. Сулејман — Паше Дестан беговића, Милана Ђулибровића, Манојла Дамјановића, Љубомира Лаковића, Драгутина Лемлајна, Косаре Јовановић, Мијата Михајловића, Кате Токић, Валентина Јелена, Мије Радина, Антанаса Добреновића, др. Живка Њежића, Симеуна Синобара, Марије Јанковић, Милана Петровића, Вицка Јанковића, Хермана Пјеротића, Алајбега Куленовића, Франца Јустинека, Ишж. Марка Шебетића, Миле Керкеза, Стевана Омера Јанталека, Илије Здравковића, Симе Љ. Поповића, Јакова Ђорђевића, Петра Грубића, Михаила М. Петронијевића, Болесничког посмртног фонда п. т. т. службеника — Београд, Розе Сонтаг, Ане Блатник, Радомира Нешовића, Глигорија Јовановића, Милке Селаковић, Пантелије Гриндовић, Јулке Абдулић, Илије Лежаића, Општине жидинске, др. Лазара Бесарабића, Милана Протића, Цафе Алибеговића, Цвете Симића, Јована Даниловића, Марије и Иза-

беле Чичерић, Јосифа Гернача, Невенке Рубеше, Бориса Н. Смирнова, Илије и Лепосаве Соколовић, Радмиле Алексић, Ђорђа Јовановића, Јагоша Вуксановића, Милоша Лазича, Владана Дрљачића, Томе Миловановића, Михаела Становшека, Трајана Трајковића, Мирка Марчића, Винка Мливарића, Косге Ђорђевића, Василије Груића, Војислава Вулетића, Општине бродарачке, Радмиле Мишић, Жике Баша, Илије Вујановића, Данице Миљивојевић, Ивана Партића, Славке Живојиновић, Љубице Парезанин, Луце Смарчен, Лепосаве Миловановић, Марка М. Гавеле, Андреје Софронића, др. Лазара Бесарабића и др., Јована Панајотовића, Димитрија Милошевића, Анђе Макивић, Бранка Ивковића, Алојза Оцпека, Славка Фурдека, др. Милослава Стојадиновића, Јосипа Ковачевића, др. Звонимира Бјеловучића, Даринке А. Петровић, Драгослава Стевановића, Михаила Илибашића, др. Зарубина Валентина, Митра Мартиновића, Јанка Спасојевића, Драгомира Арнаутовића, Стјелана Бодула, Небеске Васиљевић, Радоша В. Костића, Миља С. Матановића, Живка М. Косовића, Јована Лукића, Наталије Михајловић, Миленка Пјевчевића, Симе Скорачића, Милана Смиљковића, Стевана Срећковића, Саве Т. Казанчића, Стеве Лопичића, Неде Кнежевић и др., Владислава Чеха, Јована Кркељића, Трифуна Обрадовића, Михаила Јакшића, Илије Ореља, Димитрија Христића и др., Луке Ђургуза, Милутина Петрашиновића, Алексе Андрића, Милана Живковића, Љубомира Раичића — Чврге, Марије Поповић — Липовац, Љубише А. Дрињковића, Витомира Јевтића, Јордана Николића, Добривоја Попадића, Елеоноре Тадић, Радомира М. Ђурчића, Милана Зекавице, Николе Пахарукова, Петра Перуновића.

*Поштрејседник Фрањо Маркић* : Све прочитане молбе и жалбе упућене се Одбору за молбе и жалбе.

Изволите чути разна акта.

*Секретар Мустафа Мулалић* (саопштава): Народной скупштини упућени су следећа разна акта: Савеза незапослених зуботехничара-Љубљана, Бра-

ће Матошић, Свећеничког Удружења „Узајамност“ — Преко, Удружења пензионера-ки — Сарајево, Друштва државних и самоуправних пензионера — Загреб, Данила Страхинића земљопоседника из Скопља, Привредника града Чачка, Делавске Зборнице — Љубљана, Удружења пољопривредника Дунавске бановине — Нови Сад, Проминске сеоске благајне — Читлук, Аграрне заједнице и др. Чентиба, Улагача новчаних завода — Мостар, Организације аграрних интересената села Главице, Петра Шоћа, Радника и намештеника — Осјек, Грађана варошице Кладова, Занатске коморе — Сплит, Асима Махмутбеговића и др., Виноградара града и Среза вршачког, Удружења ратних инвалида — Сплит, Обалних радника — Метковић, Удружења свршених ђака Државне трговачке академије — Суботица, Савеза Удружења трговаца Савске бановине — Загреб, Обалног радништва — Метковић, Клуба инвалида — официра и ратника — болесних и осакатених — Београд, Савеза удружења пензионера државних железница — Загреб.

*Поштрејседник Фрањо Маркић* : Прочитана разна акта примају су на знање.

Господо, полазимо сада на дневни ред данашње седнице:

Утврђивање дневног реда. У споразуму са Краљевском владом, а по вашем пристанку, предложем следећи дневни ред за идућу седницу:

Претрес извештаја Финансијског одбора о предлогу закона о буџетским дванаестинама за месеце: август, септембар, октобар, новембар и децембар 1935 и јануар, фебруар и март 1936 године, и накнадним и ванредним кредитима уз буџетсте дванаестине за месеце: април, мај, јуни и јули 1935 и уз буџет државних расхода и прихода 1934/35 године.

Прима ли Скупштина овај дневни ред? (Прима!)

Са вашим пристанком, господо народни посланици, наредну седницу одређујем за сутра, у петак 19 јула, у 16 часова. Данашњу седницу закључујем.

Седница је закључена у 12,45 часова.

## ПРИЛОЗИ

### ИНТЕРПЕЛАЦИЈА

**Јеврема Б. Томића, народног посланика на Министра финансија о одлагању плаћања пореза до нове бербе кукуруза у Срезу тителском.**

У Срезу тителском Бановине дунавске, жетва пшенице страховито је подбацила, тако да нема случаја да је неко нашао више од 4—5 мет. цен. по јутру. Услед оваквог стања жетве овоме срезу прети сигурна глад. Поред тога, сад ће настати наплата порезе, те ће и овај мали принос морати бити продат и земљорадник ће остати и без хлеба и без семена.

Да би се ово избегло молим Господина Ми-

нистра финансија да ми одговори, да ли је вољан издати наређење подручној Пореској управи у Тителу, да наплату пореза у Срезу тителском одгоди до бербе кукуруза када ће се имати више могућности за плаћање пореза.

8 јула 1935 године  
Београду

Јеврем Б. Томић, с. р.  
народни посланик

### ИНТЕРПЕЛАЦИЈА

**Јеврема Б. Томића, народног посланика, на Министра пољопривреде о забрани продавања пшенице на зелено.**

Господине Министре,

Услед великог осиромашења наш је сељак жетву пшенице продао у већини случајева разним шпекулантима још на зелено по цени 70—80 динара за сто килограма. Сада је жетва у пуном јеку, а ове народне дерикоже трљају руке и чекају да својим жртвама одузму и последњу кору хлеба, терајући их на испуњење ових неморалних уговора, имајући једино пред очима своју личну корист.

На овај начин сав напор и жртве Краљевске владе и жртве које се подносе да се подизањем цена помогне земљораднику, постићи ће сасвим супротно дејство тј. користити шпекулантима и зеленашима.

С обзиром на све ово молим да ми Господин Министар пољопривреде одговори, да ли је вољан поднети Народној скупштини законски предлог да се овакви уговори не извршују уопште, или да је купац дужан доплатити разлику до висине цене коју је Краљевска влада за пшеницу одредила, тј. 140 динара за 100. кгр.

Молим за хитност ове интерпелације са разлога предмета који третира.

8 јула 1935 године  
у Београду

Јеврем Б. Томић, с. р.  
народни посланик

### ИНТЕРПЕЛАЦИЈА

**Др. Уроша Стајића и другова, народних посланика, на Министра финансија о смањењу цена монополским артиклима.**

Господине Министре,

Познат је факат, који и статистика потврђује, да је највећи потрошач монополских артикала — соли петролеја, (гаса), дувана и жижица — у нашој држави сељак.

Со троши сељак у хлебу. Троши је у исхрани више него имућнији редови, јер уз хлеб и проју коју једе више суву, главно му је „јело“ и зачин со, паприка и лукац. Троши је такође у великој количини за крмљење стоке, за сирење и др.

Петролеј (гас), готово апсолутно и искључиво троши село, пошто нема других сретстава за ос-

ветљење (електрична и пливска постројења) сем петролеја.

Дуван и жижице исто тако сразмерно највише троши сељак, јер је најмногбројнији становник, па према томе и најмногбројнији потрошач у земљи.

Годишњи приход, који држава црпе од монопола износи од соли око 320 милиона, од петролеја око 150 милиона, од жижица око 120 милиона и од дувана око 1 милијарде и 500 милиона динара. Значи, само од ова четири артикла држава црпе из народа преко 2 милијарде динара.

Како је сељак најмногбројнији сталеж у држави, јер претставља 80% целокупног становништва, и

како је код соли највећи, код петролеја искључиви, а код дувана и жижица бројно највећи потрошач у земљи, значи да држава највећи део својих монополских прихода црпи од сељака, који приходи у овом случају износе најмање око 1 милијарде и 300 милиона динара. Другим речима сељак плаћа држави сваке године, поред осталих пореза и дација, још 1 милијарду и 300 милиона динара порезе у виду монополских такса на артикле које он највише троши.

Овај огроман порез, док није наступила економска криза, сељачке масе нису осећале и олако су га подносиле. Међутим, то се је стање последњих година знатно изменило. Разлика између цена земљорадничких производа и цена монополских артикала толика је, да сељачке масе нису више у могућности да овај порез подносе. Колико је та разлика велика и за економски оронуло сељака неподношљива, најбоље се може видети из ово неколико примера. У доба повољних тржишних цена земљорадничким производима сељак је куповао: 1 кгр. соли за непун кгр. пшенице, или за један или за два комада јаја, а сада, када је цена земљорадничким производима пала испод минимума, за 1 килограм соли мора дати 3—4 кгр. пшенице или 5—6 комада јаја. Пређе литар гаса куповао је за 2 кгр. пшенице или за 4—5 комада јаја, данас га купује за 8—10 кгр. пшенице или за 15—20 комада јаја. Пређе је за 1 кгр. пшенице или за два јаја добијао 3—4 кутије жижица, сада не може ни једну. Пређе је за 1 кгр. пшенице или 2—3 комада јаја могао добити 15—20 цигарета „Драве“, сада може добити једва 4—5 цигарета.

Ма да су цене земљорадничким производима из године у годину нагло падале и куповна моћ сељака, као најмногбројнијег потрошача монополских артикала, прогресивно слабила, држава није хтела ни за паре смањити монополску таксу соли, гасу, жижицама и простом дувану, који народ пуши, и на тај начин довести у склад цене монополским артиклима са ценама земљорадничких производа.

Додуше прошла влада, у којој је садањи Претседник владе био Министар финансија, смањила је цену дувану. Али којој врсти? Оној, коју господа и богаташи пуше. Простом дувану, који народ пуши, није смањила. Његова је цена и данас остала иста. Узалуд монополска управа лепи рекламе по београдским изложима са сликама шумадијског сељака: „Ја, бато, „Вардар“ пушим“, кад тај сељак нема да купи ни „Драве“, и дуванску прашину завија у папир од новива или кукурузну шашу. Та слика није реклама већ горка иронија за данашње сељаково бедно стање.

Штетност овакве монополске политике излишно је доказивати. Сељак пошто нема пара принуђен је да своју кућевну потребу у соли, гасу и другом своди на најмању меру, или да се тих намирница потпуно лиши. Данас је пуво домова у селу који немају чиме да купе соли, да засоле хлебац, већ једу неслан хлебац. Немају соли да покрме стоку, која због тога оболела и пропада. Има безброј сеоских домова који никако не пале лампу, јер немају чиме да купе гаса. Вечерају и лежу уз главњу и луч, као у примитивно доба. Жижица је на селу

постала луксуз, а цигарета дувана монопол само богатих.

Оваква монополска политика двојако је штетна, прво је штетна јер се народ лишава најосновнијих средстава за живот, која су битна за његово здравље (со), за његов економски културни живот; а друго је штетна за фискалне интересе државе; због високих монополских такса народ мање купује и троши монополске артикле; према томе и мање прихода притиче у државну касу. Опалање монополских прихода због недоступности монополских артикала широким народним масама услед сувише високих монополских такса бележе и годишњи извештаји Монополске управе. Високе продајне цене дувана такође су један од главних узрока што је кријумчарење дувана у нашој земљи узело катастрофалне размере. По дискретном признању монополских функционера годишње се у земљи потроши кријумчареног дувана — шверца, око 2—3 милиона килограма. То претставља вредност од неких 300—400 милиона динара. Толики је губитак за државну касу сваке године. Довде изнете чињенице императивно налажу Министру финансија и Монополској управи да своју политику цена монополским артиклима што пре мењају. Могућности и оправдања за то има и сувише.

Со стаје Монополску управу 0,50 дин. килограм, а продаје га по 2,50 дин. Значи сваки килограм соли оптеретила је монополском таксом са 2 дин, или са 500%.

Петролеј (гас) — стаје Монополску управу 2 дин. литар, а продаје га на велико 6.—дин, а на мало 7.—дин. литар. Значи сваки литар петролеја оптеретила је са 4 дин. по литру или са 300%.

Жижице — је Монополска управа оптеретила са 1 паром по дрвцу. У једној кутији има 60—65 дрвца. Фабрику стаје кутија жижица 14 пара. Продавцима даје 10 пара по кутији. Значи Монополска управа узима себи од сваке кутије 60—65 пара дин. или око 700%.

Жижице — луксузно паковање садрже у кутији 40 дрвца. Од ових жижица узима себи држава 40 пара од кутије, а фабрикант 60 пара, од којих 10 пара даје продавцу. Значи, и овде држава и фабрикант узимају преко 600%.

„Драва“ цигарете 20 ком. стају у продаји 4 дин., или 1 кгр. 200 дин. Међутим, 1 кгр. „Драве“ са прерадом и целокупном режијом не коштају Монополску управу више од 30 дин. Значи, Монополска управа је сваки килограм „Драве“ оптеретила монополском таксом од 170 дин., или са око 500%.

Познат нам је факат да су монополски приходи за државу најсигурнији приходи, без којих она не може правилно да буџетира, вिति да одговара својим многобројним обавезама; али нам је исто тако познат и тај факат, да Монополска управа није капиталистичко друштво и да као таква не може и не сме злоупотребљавати свој изузетан, монополирани положај да иде у бесконачност у експлоатисању народних потрошачких маса. Нарочито данас несме то да чини, кад зна да је куповна моћ народних маса толико пала, да су у апсолутној немогућности да плаћају милијардерске монополске таксе, специјално за артикле (со и гас) које сељак троши, који се данас од свих привредних редова у најтежем економ-

ском положају и у највећој новчаној оскудици налази.

На основу свега напред изнетог упућујемо ову интерпелацију на Господина Министра финансија с молбом да нам најхитније одговори на следећа питања:

1) Сматра ли да су со и петролеј (гас) неопходне животне намирнице за широке народне масе, посебице за сељака који их највише потребује и највише троши у кући и у газдинству?

2) Сматра ли да су сељачки и варошки радни сталез с обзиром на њихову ослабелу куповну моћ у стању и даље да плаћају неопходне монополске артикле по овако високој цени, по којој их данас Монополска управа продаје?

3) Сматра ли да су монополске таксе на со, петролеј, жижице и просте дуване, с обзиром на тежак економски положај потрошачких маса, претеране.

4) Хоће ли Господин Министар да смањи мо-

нополску таксу на со и петролеј (гас), за колико и кад?

5) Хоће ли Господин Министар да смањи монополску таксу простим дуванима „Драви“ и „Зети“ (цигаретама и крижанцу), које народ пуши. За колико и кад?

6) Хоће ли Господин Министар да смањи монополску таксу жижица. За колико и кад?

Пошто је питање, које је предмет ове интерпелације, врло важно и прешно, тражимо хитност и првенство ове интерпелације.

8 јула 1935 године

У Београду

Народни посланици: Др. Ур. М. Стајић с. р. Вој. Лавић, с. р. Ђорђе Јевтић, с. р. Живко Даниловић с. р. Жив. Милановић, с. р. Радисав Вучетић, с. р. Тодор С. Тодоровић, с. р. Лука Аврамовић, с. р. Обрен Савић, с. р.

### ИНТЕРПЕЛАЦИЈА

Антон Широле и другова, народних посланика на Претседника Министарског савета о накнади штете грађанима општине Кастав, коју су претрпели приликом италијанске окупације

ГОПОДИНЕ ПРЕТСЕДНИЧЕ,

На основу § 72 Закона о пословном реду у Народној скупштини част ми је поднети следећу интерпелацију:

Каставска општина окупирана би по италијанској војсци од 1918 до 1924 год, за које време оно мало каменитих поседа Каставских општинара као и разни општински објекти, претрпише великих штета које је проузроковала талијанска окупаторна војска.

Год. 1924, одмах по одласку италијанских чета са оног дела Каставске општине, који је разграничењем припао нашој Краљевини, у колико сама општина у толико сви остали оштећеници, њих 700 на броју, подастријеше Министарству иностраних дела молбе у сврху обештећења нанешених им штета, које молбе лежаху веријешене пуних 6 година т. ј. до 1930, када се састала југословенско-италијанска комисија, која је све те молбе — преиспитавши штету на лицу места — и решила, обећавши оштећенима да ће обештећење у најкраће време исплаћено им бити.

И ако од тада прошле су већ пуне двије године, оштећеници стрпљиво чекали су на споменути исплату, боривши се са свим тегобама што их данашња времена донашају, хранећи себе и чланове обитељи своје са насушним хлебом и у приморју удомаћеном већ кашом кукурузног брашна, које најјефтиније живежне намирнице набављају код сеоских трговчића, а све на рачун примитка обештећења одређеног им по југословенско-италијанској комисији за ликвидацију окупаторске штете.

Кроз пуне двије године повлачили су се тако оштећеници, надајући се, да ће ипак одређена им

свота за обештећење исплаћена бити, а у исто таквој нади живили су и сеоски трговци, давајући људима за живот најпотребније намирнице на вересију, па чак и преко свота које би оштећеници имали да добију.

Сада настаде ово најгоре доба. Сеоски трговци давајући на вересију задужише се код набављача својих, испразнише своје трговине, робе не могу да набаве јер за то немају потребног новца и народ остаје гладан, гол и бос, окружен самим голим каменом овог кршевитог краја, без могућности било какве зараде, коју је прије имао у суседном граду Ријечи, одакле је у последњих пар година отпуштено преко 400 радника са територије ове општине.

Према свему изложеном, приоћујем Господину Претседнику Краљевске Владе ову интерпелацију и молим га, да ми одговори на следећа питања:

1) Да ли је Господину Претседнику Краљевске Владе познато ово питање?

2) Хоће ли ово питање узети у поступак и исплатити држава оштећеним житељима оштету која је горе наведена?

Примите, Господине Претседниче, и овом приликом уверење мог одличног поштовања.

10 јула 1935 год.

Београд

Народни посланици;  
Антон Широла с. р.  
Др. Ур. М. Стајић, с. р.  
Вој. Лавић, с. р.  
Никола Кабалин, с. р.  
М. Паштровић, с. р.  
Др. Милан Главинић, с. р.



## ИНТЕРПЕЛАЦИЈА

Антон Широла и другова, народних посланика, на Претседника Министарског савета о разграничењу општине Кастав и накнади штете за одузете јој шуме

ГОСПОДИНЕ ПРЕТСЕДНИЧЕ,

На основу § 72 Закона о пословном реду у Народној скупштини, част нам је поднети следећу интерпелацију:

Подручје Каставске општине разграничењем са Италијом пресечено је државном границом са три стране.

Споменути разграничењем изгубила је Каставска општина све најбоље: морску обалу, жељезницу са две станице—Матуље и Јурдане, тунолов, камениломе, богате шуме, а надасве три града: Ријеку, светску луку на гласу и са многим великим творницама и разним предузећима те Волоско и Олатију, на гласу као климатска и купалишна места, и т. д. а придружена П. о. Студена богате шуме и пашњаке. Услед тога од некадашње општине Кастав, која је словила као једна од најугледнијих и најбогатијих општина у Истри, остао је један осакатањен остатак општине Каставске. Велим, један остатак, јер је овдашње житељство споменути разграничењем отсечено од крајева од којих је живело, града Ријеке и Истарске ривијере и горе споменутих подручја, где сада овоподручни житељи не добијају зараде, јер се као Југословени и наши држављани не примају ни у једном послу, па услед тога данас на жалост по недавној статистици имаде 1400 беспослених радника, очева и хранитеља, без зараде, у овако тешким приликама, у које је запала ова општина, услед сиромаштва подручног житељства. Разни вјеровници од којих је управа бивше Каставске општине за време светскога рата позајмила око 7.000.000 круна, дневно долазе у општински уред и траже своју тражбину, а имаде их који су ову општину тужили суду, јер није хтела а нити могла, да им дужну своту према њиховим захтевима исплати у оној вредности која је постојала у доба када је зајам склопљен и према златном квалитету.

Садашња ова општинска управа која је управу општине Кастав преузела 18 октобра 1933 год. налази се у безизгледном стању јер све слабијим приходом једва је у можности да подмирује најпотребније из-

датке, па о враћању дугова бивше општине Кастав у овим тешким приликама нема говора.

Услед горе наведених тешких прилика, слободан сам да овиме објасним да су се пригодом разграничења између Краљевине Југославије са једне стране, те Краљевине Италије са друге стране на терену бивше наше целокупне општ. Кастав, налазиле три велике шуме, две шумске управне општине Кастав, назване Лужина и Лисина, те једна П. о. Студене, које шуме продала је наша држава Краљевини Италији у смислу конвенција за систематизирање имовинских интереса са бивше покрајине Истре, склопљених између наше државе и Италије дне 12 децембра 1930 године у Пули са споразумима А, Б, Ц и Д, обнародованом у Службеним Новинама бр. 38 IX од 16 фебруара 1934 године и да према чланку 15 и 16 споразума Краљевини Италији односно биће којему су припале шуме бивше општине Кастав, сада на талијанском територију, имаду исплатити:

1) Општини Кастав лира 2,075.000

2) Придруженој П. о. Студена лира 800.000

Према свему изложеном, припођујем Господину Претседнику Краљевске Владе ову интерпелацију и молим га, да ми одговори на следећа питања:

I) Да ли је Господину Претседнику Краљевске Владе познато ово питање?

II) Хоће ли ово питање узети у поступак и исплатити држава општини Кастав и Придруженој П. о. Студена горње суме?

Примите, Господине Претседниче, и овом приликом уверење мог одличног поштовања.

10 јула 1935 год.  
Београд

Народни посланици:  
Антон Широла, с. р.  
Др. Урош М. Стајић, с. р.  
Војислав Лазић, с. р.  
Инж. Никола Кабалин, с. р.  
Мил. Рашовић, с. р.  
Др. Милан Главинић, с. р.  
Др. Фукс Рико, с. р.

## ИНТЕРПЕЛАЦИЈА

Животе Милановића, и другова народних посланика, на Министра финансија о ослобођењу од плаћања порезе добровољаца, насељеника и оптаната.

ГОСПОДИНЕ МИНИСТРЕ

Уједињењем Срба, Хрвата и Словенаца у једну јединствену државу, Краљевину Југославију, приступило се уједно и ликвидацији феудалног система, који је наслеђен у крајевима од бивше Аустро-Угарске монархије с једне и крајева ослобођених од Турака с друге стране,

Сви велики поседи стављени су под удар аграрне реформе и земља је добрим делом подељена на нове насељенике, добровољце, колонисте и оптанте, који су насељени из свих делова наше државе, а делимично и на домаће сиромашне људе. Скоро сва граница северна и југа опасана је и изграђена са новим насељеничким колонијама,

Насељавање националног живља на властелинским земљама диктовали су општи народни и државни интереси, јер су крајеви где су насеља извршена били национално угрожени па их је требало појачати националним живљем. Насељеници су добили по пет хектара земље али су на земљу дошли са голим шакама, без игде ичега. За подизање куће и новог кућишта потребан је капитал, кога насељеници нису имали, а држава им није дала ни онолико колико је потребно за најнужније потребе, већ су се насељеници морали приватно задуживати. Осим крова над главом, држава им није ништа дала од справа и алата за обраду земље, или ако је што и дала то је било минимално.

Нестална политика аграрне реформе, која је врло често премештала насељенике са једне парцеле на другу па чак и са једнога краја на други, утицало је да насељеници нису могли рационално обрађивати земљу ни онолико колико би могли јер им нико није пружао гаранције да ће пожњети оно што посеју. Због оваквих случајева земља се није ни ђубрила, јер није био само један случај да је насељеник поорао и посејао, а дошао други са одлуком да жање. Ова несигурност опстанка на земљи одузимала је насељеницима сваку помисао за унапређење газдинства на досељеној земљи.

Неђубрена и недовољно рационално обрађена, оваква земља није ни могла дати бољи принос, а и колико га је дала цене су биле тако мале, да се насељеници иису могли ни прехранити нити са оним новцем помоћи ако су што и продали. Услед овакве ситуације насељеници су све више западали у тешкоће и нису могли да одговоре својим обавезама, па ни државним ни самоуправним дажбинама.

Ја сматрам да је држава дужна да омогући насељеницима опстанак на додељеној земљи, јер би у противном била излишна сва колонизација и рад на њој до сада. Као прву помоћ држава би могла да пружи насељеницима отпис државног пореза, и самоуправних приреза, које насељеници ни-

су платили. Исто тако држава би била дужна да насељенике ослободи плаћања порезе и самоуправних приреза као што су то радиле и друге државе које су вршиле колонизацију.

Стога ми је част умолити Вас, Господине Министре, да у првој наредној седници Народне скупштине изволите ми дати извештај у следећем:

1) Да ли увиђате тежак положај насељеника и немогућност опстанка на додељеној им земљи, ако им држава не притекне у помоћ;

2) Да ли сте вољни да поднесете Краљевској влади и Народној скупштини законски предлог по коме би се насељеници, добровољци, колонисти и оптанти ослободили дужног пореза и самоуправних приреза закључно са 1935 годином:

3) Да ли сте исто тако вољни да Краљевској влади и Народној скупштини поднесете законски предлог о ослобођењу насељеника од пореза и самоуправних приреза закључно са 1940 годином.

Ову помоћ добровољци су заслужили, јер су у најтежим данима по отаџбину пошли из далеких туђина и заробљеничких лагера да јој помогну. Колонисти су то заслужили, јер су оставили своје родно место и своју родбину, а оптанти сву своју имовину у страним државама где су живели, само да би се ставили у помоћ својој отаџбини.

За ову интерпелацију тражимо првенство.

Уверени у то, да ћете, господине Министре, увидети сву оправданост ове интерпелације, и да она потиче само из једне нужне и суште потребе једног великог броја наших заслужених грађана, ми Вас молимо, Господине Министре, да верујете да Вас цене и поштују:

Народни посланици:

Живота Милановић с. р. др. Урош Стајић с. р.; Вој. Лавић, с. р.; Ђорђе Јевтић с. р.; Драг. Миловановић, с. р.; Обр. Савић, с. р.; Лука Аврамовић, с. р.; Тодор С. Тодоровић, с. р.; Рад. Вучетић, с. р.; Александар Дачић, с. р.; др. Српко Вукановић, с. р.; инж. Никола Кабалин, с. р.; др. Јанко Баричевић, с. р.; Радисав Живковић, с. р.; Симо Ђ. Будимир, с. р.;

## ИНТЕРПЕЛАЦИЈА

Јоце М. Георгијевића и другова, народних посланика, на Министре пољопривреде, трговине и индустрије и финансија о трговинском уговору између наше државе и Грчке о увозу сувог грожђа и смокава и о забрани творницама печења воћне ракије.

ГОСПОДО МИНИСТРИ,

Концем августа о. г. истиче рок трговачком уговору између наше државе и Грчке, те ће свакако отпочети ових дана већ преговори о његовом продужењу или обновљењу.

У смислу уговора који истиче, имала је Грчка права да уз минималну царину једне незнатне ситуације увози коринто и султанкио у нашу земљу у количинама до 500 вагона годишње.

То се суво грожђе код нас могло исто као и увезене смокве испећи на ракију без трошарине, под именом воћне ракије и стављати у промет.

На тај начин оштећено је до неиздржљивости, тако рећи до пропасти наше виноградарство и воћарство, од којег живи преко 2,000.000 наших грађана, из следећих разлога:

После дугогодишње борбе успели су најзад виноградарци и воћари да постигну ослобођење од трошарине за све врсте воћних ракија као и за вински дестилат (вињак) те им је тиме омогућено било уновчење и употреба слабих вина и лошег воћа. Но та заштита била је замишљена и намерена искључиво домаћим производима из домаћих сировина као накнада за немогућност извоза довољних коли-

чина, али никако страним сировинама или производима из истих. Увозом сувог грожђа и смокава и употребом њиховом у поменуте сврхе ништи се тотално свака заштита.

Тај увоз значи исто толико, колико и увоз алкохола или алкохолних пића без царине и трошарине, јер из истих сировина даје се без муке произвести свака врста алкохола, па и вина. Против увоза алкохолних пића без царине и трошарине наша држава без изузетка брани се наспрам свију држава. Овај увоз значи дакле истодобно и негирање читаве наше царинске политике, па је таква нелогичност просто неразумљива — и може да доведе до читавог низа заплета са другим државама у погледу трговачких уговора и максималног царинског повлашћења по истима.

Но тај извоз чини илузорним и сваку контролу над производњом шпирита (жесте) која подлежи плаћању високе трошарине. Ма која било индустријска и пољопривредна творница жесте у стању је, да без могућности контроле са стране финансијских органа, чим унесе извесне количине сувог грожђа, може било чисто из кукуруза да пече жесту, било да меша кукурузном помијом — помију сувог грожђа — те на тај начин да штети и директно државу ускраћујући јој законити приход на жесту.

Може пак и до великог перцентуалног односа да меша у готову ракију од сувог грожђа и смокава, жесте. Може најзад наливањем и врењем да претвори то суво грожђе по потреби и у вино произвољне садржине алкохола.

500 вагона сувог грожђа претстављају прерачунао по својој сласти или алкохолу огромну количину од 5000 вагона вина по 10% алкохола, дакле више него двогодишњу бербу читавог виноградарског подручја Вршац са околином, урачунавши и Белу Цркву.

Наша држава потпомаже са једне стране: раздавањем лозних калемова и воћака, опроштајем порезе од града или штеточина погођених винограда и воћњака.

Забрањује у интересу смањивања продукције вина, сајњем хибрида и законом наређује њихово вађење.

Конгреси виноградара већају о забрани сађења винограда у равницама, о селекцији врста, да би се отклонила хиперпродукција вина.

С друге стране пак све ове мере и жртве ниште се увозом сувога грожђа и смокава и претварањем истог у алкохолна пића, која не подлеже трошарини и даје најбоља прилика за изигравање скупом плаћене контроле и на оне производе алкохола која трошарину плаћају.

Штета се ове године нарочито јасно види где ма да су виногради од мрза огромно страдали, цене вина прво су скочиле па онда пале, а сада нико и не кулује вина, јер вино из коринта стаје 60 до 70 пара по литру, а сразмерно и вишак и ракија, док по овој цени домаће вино нико не може да

производи, па чак ни из хибрида или из винограда у равници.

Влада се труди да нађе решења подизању цена и извозу пољопривредних производа, а оваквим извозом побија их до немогућности.

А на концу — што је најинтересантније — добијају поједине личности као г. Арко монопол на увоз свих производа, што са једне стране значи обезбеђење увоза дозвољеног контингента, а истодобно и богату синекуру повлашћенику, са друге стране пак ствара у масама нашег живља мучан утисак да се такви уступци не чине из чисто платонских разлога али свакако у корист привредно и упљивно јачих наспрам масе незаштићених, који губе своју кору хлеба и опстанак.

Ако би ко и само покушао да у Италију увози наранџе или лимунове, стрпали би га у лудницу, а код нас су до сада остали безуспешни сви напори да се ово привредно самоубиство отклони.

С тога сматрамо за дужност, да Вам упутимо следећа питања, да ли сте вољни:

1) Осуетити увоз сувог грожђа, коринта и смокава, преко оног минималног континента од 10 до 20 вагона за директни консум у оригиналном облику;

2) У колико пак не би било могућности увоз и преко ове количине сасма отклонити, оптеретити тај вишак ових сировина једном трошарином, који би се плаћала већ при самом увозу на царинарница, а чији би ефекат био једнак трошарини на жесту (шпирит);

3) И под овим условима дозволити печење ракије само виноградарима и воћарима на малим казанима, и најзад

4) Сврху онемогућавања злоупотребе мешања жесте и воћне ракије, забранити творницама жесте свију категорија да пеку воћне ракије, и одредити продају жесте у свим количинама само у поконтроли пломбираним судовима или пак увести монопол жесте.

За ову нашу интерпелацију тражимо хитност.

Примите, Господо Министри, и овом приликом уверења нашег одличног поштовања.

8 јула 1935 год.

Београд.

Народни посланици:

Јоца М. Георгијевић, с. р.; др. Никола Шијак, с. р.; Милоје Т. Марцикић, с. р.; Славко Николић, с. р.; др. Гашпар Михаило, с. р.; др. Мирко М. Косић, с. р.; др. Ст. Крафт, с. р.; др. Александар Буторка, с. р.; др. Гр. Николић, с. р.; др. Гавро Санто, с. р.; Јоца Кашанин, с. р.; Ђ. Перрић, с. р.; др. Новаковић Нико, с. р. др. Вјеслав Милетић, с. р.; Драгомир М. Милошевић, с. р.; др. Рико Фукс. с. р.

## ИНТЕРПЕЛАЦИЈА

**Страхиње Борисављевића, народног посланика на Министра унутрашњих послова о незаконитом поступку Милорада Радоњића, бившег начелника Среза сјеничког.**

ГОСПОДИНЕ МИНИСТРЕ,

На основу чл. 72 Пословника Народне скупштине молим Господина Министра унутрашњих послова, да ми изволи дати усмени одговор у Народној скупштини на следећу интерпелацију:

Одмах по распису избора постављен је за среског начелника у Сјеници, моме изборноме срезу Мираш Радоњић. Чим је дошао у срез почео је са шиканирањем грађана и да завађа православне са муслиманима, тако да их је потпуно поделио на два табора, што је противно и Уставу и правилно схваћеним интересима наше националне заједнице, која тражи толеранцију према свакој вери.

Ја сам по распису избора потврдио своју листу код тамошњег Среског суда као срески кандидат. По дужности и према наређењу господин начелник Радоњић обавестио је званичним актом Банску управу о потврди моје листе код Среског суда. Но, он је у својој пристрасности, која га дисквалификује за ово место, поред овог извештаја додао још и то, да ја важим не само као непопуларан човек у народу, него да сам и пијаница и бескућник, наневши ми још пуно сличних увреда. У исто време он саветује Бановину да достави мишљење среског начелника носиоцу листе с тим, да ми се не дозволи кандидација. Акта о томе налазе се у Среском начелству у Сјеници као и у Зетској бановини.

Министарство унутрашњих послова видевши да његов рад као среског начелника не води добру, на 15 дана пред изборе повукло га је у Банску управу. Међутим, он није хтео да се покори наређењу Министарском већ је под заштитом г. Живка Шушића, садањег посланика за Срез дежевски, остао у Новом Пазару све до 2 дана пред изборе. На два дана пред изборе обукао се понова у униформу

среског начелника и пребацио се у Срез сјенички, прогласивши себе за среског начелника Среза сјеничког и ако је у срезу постојао начелник кога је Министар Указом поставио! На дан избора са аутомобилом обилазио је све општине и говорио на биралиштима, да нико не сме за мене да гласа, већ за мога против-кандидата, пошто је он као начелник добио депешу од Претседника Владе и Министра унутрашњих послова, а и дужност му налаже да ту поруку Краљевске Владе народу саопшти.

Таквим својим радом он је систематски бунио масе, тако да је на дан избора дошло у Општини ванској, Општини сјеничкој и Општини штављанској до великих вереда, где је страдало око 70 људи које премлаћених, које рањених, и изгинулих.

Један овакав претставник полицијске власти налази се и даље на положају среског начелника у Новом Пазару. Па како је овај човек себе потпуно дисквалификовао за положај управног чиновника, јер је систематски сејао мржњу, неред и пометњу, он не даје никакве гаранције да ће и у будуће бити бољи и на висини нових најелементарнијих дужности, које изискује ова деликатна служба.

Питам Господина Министра:

- 1) Да ли је вољан да поведе енергичну истрагу против овог несавесног чиновника, и
- 2) Да ли је вољан да га из службе отпусти као скроз неподесног по вршење исте?

Напоследку молим Господина Министра да одговор по овој интерпелацији убрза.

Примите, Господине Министре, израз мога особитог поштовања.

11 јула 1935 год.

Београд

Страхиња Борисављевић, с. р.  
народни посланик

## ИНТЕРПЕЛАЦИЈА

**Манфреда Пашгровића и Анте Мастровића народних посланика на Претседника Министарског савета и Министра иностраних послова о заплени интервјуа, који је у новинама „Политика“, „Време“ и „Новости“, дао сенатор др. Б. Г. Анђелиновић.**

ГОСПОДИНЕ ПРЕТСЕДНИЧЕ,

Дне тек. м. умољен од сарадника „Политике“, „Времена“ и „Новости“ дао је сенатор г. Др. Б. Г. Анђелиновић интервју о хрватском питању и ревизији Устава.

Његов интервју у дотичним новинама гласи овако:

Мислим да више у Југославији нема политичког човека који негира опстојност хрватског питања. Прошла су времена, кад је г. Прибићевић проглашавао издајцима оне југословенске националисте, који су се усуђивили устврдити да то питање по-

стоји. Још у прошлој Народној Скупштини био је влочин говорити о томе. И у овој када сам ја, пригодном верификационе дебате, у разговору изнашао моје погледе на то питање, сматрало се то политичком херезијом.

Озбиљни политички људи вероватно никада нијесу тако невини, а да опстојност тога питања нијесу, бар не у четири ока, али нијесу имали довољно куражи, да то отворено признају: прво, јер нијесу имали никаквога ријешења томе, а друго, јер је то било најједноставније и најкомотније.

Међутим хрватско питање не само да постоји

него је оно најважније, а можда и једино, унутарње питање југословенског народа. То питање не само да постоји него од нашега уједињења до данас кочи сав наш национални и државни живот, омета нам сређивање и онемогућује нам да се посветимо осталим толиким важним административним, социјалним и економским проблемима.

Ако стотине хиљада зрелих људи, изборника, који су звани да врше своју војничку и своју пореску дужност, ако читав један део народа окупљен око свог племенског имена и традиције, једне вјере и једног политичког симбола, реагира на државну политику своје државе, своје домовине, на онај начин на који реагирају Хрвати — онда је не само наивност или политичка лудост него је злочин никати опстојност овога проблема.

Узроке и разлоге сувишно је тражити и излагати их у једном кратком интервју-у. За политичког човека и државника довољан је факт. Наравски, у даљем проучавању питања нужно је и проучити све разлоге и узроке. Међутим ми немо се за сада ограничити само на констатацију неких чињеница.

Хрватски проблем постоји. — Како да га ријешимо или бар како да га ублажимо, нађемо неки политички модус вивенди и упутимо питање његовом ријешењу.

Забијати као ној главу у пјесак није ни здрава ни паметна политика. Та се политика у својим даљњим консеквенцама неминовно освећује.

Пређимо дакле на констатацију неких чињеница.

1) Огромна већина Хрвата није задовољна Уставом од године 1931. И они Хрвати који су га примили — а тик је мањина, међу које и себе рачунамо — примили су га као *fait accompli*.

Видовдански Устав пао је на опозицији већине Хрвата. За тај Устав гласало је само нас 10 Југословена — Хрвата. И од тих десеторице петорица нас је било незадовољних, а гласали само само да нагласимо своје унитаристичко становиште; ја и др. Бојц гласали смо у специјалној дебати против. У старој демократској странци др. Рибар, сенатор др. Павелић и ја, а с нама и сенатор Бањанин, непрестано смо наглашавали наше ревизионистичко становиште у односу на Видовдански Устав.

Устав од год. 1931 у том погледу је много бољи, и у погледу великих области и у погледу могућности децентрализације, али није потпуно удовољио ни нама Хрватима, Југословенским националистима и унитаристима, а камо ли огромној већини хрватског елемента. Хрватски, говорим увијек о оним Хрватима, који а priori хоће ову државу и немају никаквих жеља и фантазија изван ње.

Према томе свака странка и свака влада, пак и влада г. др. Стојадиновића, ако говори Хрватима о „смиривању и стишавању заоштрениости“ и о „прикупљању и концентрацији свих снага народних“, ако у једну ријеч искрено поставља пред себе и пред народ хрватско питање, мора да рачуна с тим чињеницама.

Хрватски дио народа — осим донекле нас националиста и унитариста, који сачињавамо мањину, а који смо промјенљивом и ускогрудном политиком Београда систематски распарчавани и прорачунато

онемогућавани — тражи дакле друго уређење државе, него ли му Устав од године 1931 осигурава.

2) Устав од године 1931 је логична политичка консеквенца аката и режима од 6 јануара год. 1929.

Режим од 6 јануара ликвидирали су и ликвидирају, свијесно и несвијесно, г. Јевтић и г. др. Стојадиновић.

Нећу да говорим је ли то добро или не. Безусловно је истина, да нам је искуство од ових неколико година налагало у томе правцу сталну оријентацију, а да је смрт Вође и главнога актера одузимала шестом јануару велики дио ауторитета. Али ако се и хтјело ликвидирати 6 јануар, требало је од њега сачувати што је добро — а неминовно било је много тога добро, што је у пркос свему могло и морало да остане. — А остало ликвидирати на један промишљен и систематски начин. Ако се хтјело демобилизирати 6 — јануарске снаге, требало је да то буде демобилизација по свим правилима, а не, као што су то направили г. г. Јевтић и др. Стојадиновић, уносити дух пораза у ове живе снаге народа. Први је принцип у политици, да рушећи нешто што је до сада било, ослањаш се на нешто ново што си већ изградио или изграђујеш.

Али пређимо преко тога. — Факт је да се ликвидира политика 6 јануара.

Ликвидирајући политику 6 јануара руши се морална и политичка база Устава од год. 1931. — Упркос вјероватно искрене изјаве Краљевске Владе: „Основни правац унутрашње политике дат нам је основним законом земаљским, Уставом од 1931 године“.

Према томе ми можемо сада, да „откопчана лајбеца“ приступимо ријешавању хрватског питања.

Наравски, ако г. др. Стојадиновић искрено мисли приступити томе ријешавању. Ако за њега није то само једна политичка игра. Ако он случајно не мисли, да се може срушити 6 јануар, а очувати престиж и морална основа Устава од год. 1931?!

То није био дужан да ради г. Пера Живковић, ни г. др. Воја Маринковић, ни г. др. Милан Сршкић, ни г. Никола Узуновић. Они су у своме политичком раду поставили другу основу. Можда погрешну са гледишта г. др. Стојадиновића, али консеквентну и логичну. Они су ријешавали проблем у оквиру 6 јануара. Јели то квадратура круга? Могуће! Али у њиховом раду била је у сваком случају велика доза дослиједности и искрености, а можда и — неупућености. Та искреност и добра воља била је у првом реду код ђенерала г. Пера Живковића, који није имао у послу претходника, пак се није могао позвати на стечена искуства као његови 6-јануарски наследници.

Госп. др. Стојадиновић поставио је проблем, отворио је врата, срушио је брану и сада не може да се сакрива за добру вољу, већ мора да прихвати питање онако, како се оно пред народ поставља.

Хрвати неће ово уређење државе и траже ревизију Устава. Госп. др. Стојадиновић дужан је да се према овом питању као политички човек и Претсједник Владе определијели. Сва су друга питања, пак и питање о т. зв. грађанским слободама, спо-

редне важности; то су само инструменти за постигнуће коначког циља.

Ако смо сада на чисто поставили да то питање постоји и да је садржина томе питању у другом уставном уређењу Југославије, онда нам је лакше ући и у суштину тога питања.

При питању унутарњег уређења и евентуалне ревизије Устава намећу се у главном три специјална питања.

а) На колико и на које области да се подијели држава;

б) Какова је компетенца аутономних области;

с) Како је организована централна државна управа и који је однос аутономних обласних према њој?

Чим се је то питање поставило на дневни ред, дужни су сви политички фактори да према њему заузму своје становиште. Хрватски проблем је ту, он је постављен на дневни ред; влада је политички ликвидирала старо стање, она је одузела моралну базу данашњем Уставу, — сви смо ми дужни да се према тој чињеници определијемо и изјаснимо.

Прво, то је дужна Краљевска влада. Није довољно за одговорну владу да каже: постоји један проблем. Она мора да изнесе, како мисли тај проблем да ријешити. Још мање је довољно срушити постојеће стање; она мора да каже како мисли изградити ново. Влада г. др. Стојадиновића дужна је — како се код нас говори — да каже Б, кад је казала А.

Ако она остане само на пола пута, свршити ће као и влада Б. Јевтића. И он је почео са великим таласима о „проширењу базе“, свршио је са Прибићевићевом политиком из год. 1925; почео је са свечаним пуштањем г. др. Мачека, а свршио је оптужбом г. др. Мачека у Народној скупштини, да је припремао и припрема револуцију! Хоће ли тако исто да сврши госп. др. Стојадиновић? Сигурно не жели, уставивши се на пола пута, повећати овај хаос, који је изазван неприправљеним и несистематским рушењем постојећег стања.

Ја сам у неким питањима конзервативац. Сматрам да у политици треба да буде континуитета и да једна стална линија мора да се оцртава кроз политички живот једне државе. Зато су одговорне Краљевске владе, а у првом реду премијери влада. Ово задње вриједи у великој мјери за господу премијере у постојећем уставном и парламентарном реду.

Друго, мора да се определијели г. др. Мачек и Хрватска сељачка странка. Они су изазвали на овај начин хрватско питање. Колико је то сретан начин и колико то користи хрватском племену, сада нећу да говорим. Дуго сам ја и у жестокој борби са Хрватском сељачком странком и са њезином политичком идеологијом, а да бих могао бити објективан. Али он мора да изиђе на чисто са својим програмом. Чим се влада у принципу изјасни и изјави своју спремност да преговара, да до потребе ревидира Устав и приступи онаквом уређењу државе, какав одговара не само српском и словеначком него и хрватском дијелу народа, г. др. Мачек је

дужан да изнесе у главним контурама свој програм а и своје погледе на ревизију Устава.

Онда ће се добронамјерни у његовим редовима моћи да определијеле: десно, ако г. др. Мачек поставља захтјеве, који су у сукобу са интересима државе као целине, а лијево, ако влада не прихвати његове оправдање и разумне захтјеве.

Једном треба извести ствар на чисто. Нећемо ваљда чекати ни једни ни други док нам се Ото појави у Бечу или Италија не доврши своју експедицију у Абисинију....

То би била превелика одговорност за нас све и велике и мале.

Треће, према овом питању *volens nolens* дужни смо да заузмемо становиште и ми југословенски националисте и унитаристе.

У првом реду мислим при том на нас Хрвате. Нас, које у Загребу сматрају плаћеницима Београда, а у Београду нас држе као колонијалне официре или „страначку легију“ у политичкој борби против Хрвата.

Ја говорим у своје име. — Мислим, да је питање постављено и да га можемо још кратко вријеме продужити, али избјећи решењу не можемо.

За нас се не поставља као главно питање Устава од год. 1931, који смо поштено бранили док га надлежни фактори *via facti* нијесу напустили, као што смо бранили Видовдански Устав, док није без нашег суделовања ликвидирао. Бранили смо га, јер смо се, постављени између унитаристичке и федералистичке идеје, одлучивали за унитаризам, па макар нам се приказивао у форми непопуларних за Хрвате Устава.

За нас је главно: Да у Уставу буде сачуван принцип народног и државног јединства Југославије. Која ће се форма наћи и какви ће се уступци с једне или друге партикуларистичке и племенске стране тражити и дати, то је за нас питање другог реда, ако се ови темељни принципи сачувају.

Ето, то је моје скромно гледиште на читаву ствар али једно Вам кажем: Ријешење се питања намеће. Не вјерујем, да ће га ријешити влада г. Стојадиновића, јер јој, нажалост, фали шири концепција. Али њезина ће заслуга бити, да је скупа с владом г. Јевтића и против своје воље покренула питање, које се више не да дигнути с дневног реда.

Господин Претсједник обећао је у својој декларацији и у својим изјавама најширу слободу штампе, приказујући индиректно цели рад политичких људи, који су бранили политику 6 јануара од њеног почетка до 21 децембра 1934 годане, као реакционаран и у сукобу са интересима државе и жељама народа. Међутим, кад се један политички човјек, до јуче народни посланик и данас сенатор, који има права да се поноси да је био сарадник Блаженопочившег Краља у политици 6 јануара, осврће на најактуелније питање, које је госп. Претсједник владе својим првим политичким иступом отворно, цензура гуши обећану слободу штампе и слободу говора једног народног претставника, а у контрадикцији са свим обећањима госп. Претсједника и Краљевске владе,

Слободни смо с тога на госп. Претседника управити следећу интерпелацију.

Како оправдава госп. Претседник владе заплијену интервју-а др. Б. Г. Анђелиновића у „Политици“, „Времену“ и „Новостима“ и како се то слаже са његовом политиком уопште, а посебице са његовим обећањима о слободи штампе?

Молимо да се ова интерпелација стави чим прије на дневни ред и тражимо за њу хитност.

12 јула 1935 год.

Београд,

Народни посланици  
Инж. М. Паштровић, с. р.  
Анте Маштровић, с. р.

### ИНТЕРПЕЛАЦИЈА

Велимира Ж. Аћимовића народног посланика, на Министра унутрашњих послова о смењивању Претседника Београдске општине.

ГОСПОДИНЕ МИНИСТРЕ,

Мени лично говорио је г. Влада Илић, познати индустријалац и Претседник општине београдске, приликом састављања листе посланичке за пегомајске изборе, када сам му предлагао да он спасе ситуацију и прими се носиоштва посланичке листе у Београду, — да је се по наредби примио дужности Претседника Општине београдске и да не може нову дужност примити на себе, ма да сам му ја предлагао да се по обављеном избору захвали на мандату, те да неби још једну дужност вршио мимо своје воље. Да се не би и даље штетила предузећа г. Илића, а вероватно и општинска услед немогућности да се сав посвети Општини београдској, којом управљати није ни лака ни обична ствар, када је човек потпуно слободан, а камо ли кад је презапослен, као што је случај са г. Илићем, зато ми је част умолити да

ми се одговори у првој наредној седници Народне скупштине :

Да ли ће и кад бити смењен Претседник Општине београдске г. Влада Илић, који по сопственој изјави штети што седи на томе положају, и да ли ће се на тај положај довести човек потпуно слободан без иједне дужности, те да се не догоди исто, што је било са г. г. Илићем, Нешићем и другима, којима је то била једна од других многобројних дужности.

Молим да се овој интерпелацији да првенство.

16 јула 1935 године

Београд

Интерпелант,  
Велимир Ж. Аћимовић, с. р.  
народни посланик

### ИНТЕРПЕЛАЦИЈА

Др. Драгутина Јанковића и другова народних посланика, на Претседника, Министарског савета и Министра иностраних послова о питању повратка Хабзбурговаца у Аустрију.

ГОСПОДИНЕ ПРЕТСЕДНИЧЕ,

Аболиција такозваних хабзбуршких закона, који су се односили на конфискацију имовине и забрану боравка чланова бивше владајуће куће у Аустрији, створила је уверење у целој Европи и у нашој земљи да је то само прететапа за једну много тежу и судбоноснију повреду политичког поретка створеног у средњој Европи одредбама уговора о миру.

Узнемиреност која је због тога настала како у инострану, тако и у нашој штампи, показује отворено сав ризик, који тај акт аустријске владе носи у себи и с обзиром на интересе и уговорна права Аустрије суседних земаља, као што је наша Краљевина и државе Мале антанте.

Како је овај корак аустријске владе произвео разумљиво узнемирење у нашој земљи и како, према писању стране штампе, тај корак може бити само увод у много крупније одлуке и промене, које могу бити судбоносне и по мир у Европи, нама је част, Господине Претседниче, не дирајући и без ме-

шања у чисто унутрашња питања суседне државе поднети ову интерпелацију, с молбом да нам у Народној скупштини одговорите :

1) Да ли сматрате да су познатим одредбама новог аустријског закона о укидању конфискације имања и забране боравка Хабзбурговцима у Аустрији повређена каква права или оправдани интереси наше земље гарантовани уговорима о миру и обавезама Аустрије ;

2) Да ли је оправдана узнемиреност која је настала услед доношења тог закона — за који би смо желели да знамо да ли имплицитно не носи у себи и дозволу за повратак и боравак у Аустрији и Отона Хабзбуршког, — и да ли је аустријска влада поводом тога вољна даги гаранције и какве, у погледу умирења и обезбеђења од сваког изненађења.

Тражимо хитност за ову интерпелацију.

Интерпеланти народни посланици :

Др. Драгутин Јанковић, с. р.; инж. Никола Кабалин, с. р.; Миливоје Перић, с. р., Лука Коштренић, с. р.; Војислав Лавић, с. р.





СТЕНОГРАФСКЕ БЕЛЕШКЕ  
НАРОДНЕ СКУПШТИНЕ  
КРАЉЕВИНЕ ЈУГОСЛАВИЈЕ

ВАНРЕДАН САЗИВ

ЗА 1935 ГОДИНУ

IX РЕДОВНИ САСТАНАК ОД 19 ОКТОБРА 1935 Г.

I РЕДОВАН САЗИВ

ЗА 1935/36 ГОДИНУ

КЊИГА I

ОД I ПРЕТХОДНОГ ДО III РЕДОВНОГ САСТАНКА  
ОД 20 ОКТОБРА ДО 14 НОВЕМБРА 1935 ГОДИНЕ





# Претседништво Народне скупштине

Претседник  
СТЕВАН ЂИРИЋ

Потпретседници:

ФРАЊО МАРКИЋ

Др. ЈОСИП РЕЖЕК

РАДИСАВ ВУЧЕТИЋ

Секретари:

АНТЕ Љ. КОВАЧ

ВОЈИСЛАВ НЕНАДИЋ

МУСТАФА А. МУЛАЛИЋ

АЛЕКСАНДАР М. ЛАЗАРЕВИЋ

Др. ДРАГАН ДАМИЋ



## Народни посланици:

Аврамовић Лука, Алексић Коста, Антић Боривоје Д., Антонијевић Душан, Аранђеловић Јован, Арежина Миљкан, Арнаутовић Дамјан, Аћимовић Велимир Ж., Аћимовић Јордан др., Ауер Људевит др.;

Банић Милан, Баричевић Јанко др., Баџак Милан Љ., Бенко Јосип, Белинић Винко, Бећировић Воца Шериф, Бешировић Димитрије, Блажић Милан, Богавац Петар П., Божиновић Љубомир, Божић Јакша, Божић Милан, Борисављевић Страхиња, Бошковић Михаило, Бранковић Ђорђе др., Бренчич Михаел, Брујић Јован С., Бубић Стеван др., Будимир Симо Ђ., Буторка Александар др.;

Васић Тихомир, Вебле Андреј др., Величковић Миладин Б., Веселиновић Милорад др., Видец Антон, Влатковић Петар, Врбић Велимир, Вујасиновић Вук др., Вујић Димитрије, Вукановић Српко др., Вукићевић Милан, Вучетић Радисав;

Гавриловић Никола, Гавриловић Ото, Гајић Павле, Гајић Радомир, Гајшек Карло, Галогача Петар, Гаћиновић Војислав Ј., Георгијевић Јоца М., Главинић Милан др., Глишић Миленко, Голубовић Милан, Горњак Винко, Грба Милован др., Грђић Ристо В.;

Давинић Брана, Дамић Драган др., Даниловић Живко Ј., Дачић Александар М., Димитријевић Живојин, Димитријевић Коста, Димитријевић Љутица др., Димитријевић Мита, Димитријевић Стојадин, Димић Радосав М., Динић Танасије Ђ., Добершек Карел, Добровић Милан, Добросављевић Бранко Д., Дошен Војислав др., Дошен Мирко др., Дургутовић Мустафа И.;

Ђикић Алојзије, Ђорђевић Војислав В., Ђурић Боривоје М., Ђуровић Данило, Ђуровић Михаило;

Ерцеговац Богдан;

Живадиновић Борисав П., Живковић Тодор М., Живковић Радосав Т.;

Загорац Јово, Зејнел-бег Ибрахим Страцимир, Захарић Чедомир И., Зељковић Бошко Н., Зечевевић Секула, Зубер Никола, Зупанчич Фран;

Иванишевић Петар, Ивановић Драгољуб, Иванчевић Душан, Ивековић Богдан др., Ибрахимпашић Абдула, Илић Вељко др., Исаковић Миљивоје;

Јанжековић Иван, Јанковић Десимир, Јанковић Драгутин др., Јанковић Стеван, Јанчич Иван др., Јањић Војислав др., Јевремовић Драгољуб др., Јевтић Богољуб Д., Јевтић Ђорђе, Јевтић Животије, Јеличић Цветко, Јовановић Василије др., Јовановић Ђорђе др., Јовановић Јован, Јовановић Љубомир, Јовановић Никола, Јовичић Радоје, Јојић Велимир, Јоксимовић Зарије, Јоксимовић Угрин, Јуриша Иван др.;

Кабалин Никола, Кајић Мијо А., Казимировић Владимир П., Кадич Алија, Каламатијевић Михаило, Калембер Бранко др., Калуђерчић Бранко др., Капетановић Исметбег Гавран, Каћански Стеван, Кашанин Јоцо, Кашпер Михаил др., Керсник Антон, Клар Франц др., Кнежевић Богољуб, Ковач Анте, Кожул Марко др., Којић Драгутин др., Коман Албин, Комненовић Мирко, Коце Јуре др., Косић Мирко др., Косовић Петар Р., Костренчић Лука, Краљевић Драган др., Крафт Стеван др., Крстић Михаило, Крстић Стојан Ст., Крстић Симо, Кузељевић Сретен, Куленовић Џафербег др., Кулишић Шиме др., Кумануди Коста др., Куњашић Јоахим, Курилић Милан Ј., Куртовић Војко, Куртовић Шукрија, Курсулић Велимир Ј.;

Лазаревић Александар М., Лазаревић Милан, Лазаревић Милован, Лазаревић Никон, Лазаревић Тодор др., Лазнић Војислав, Ленарчић Станко, Ловренчић Иван др., Лукаревић Михаило Т., Лукачич Авгуштин;

Љешевић Михаило К.;

Макар Дако, Марјанац Симо, Маркић Фрањо, Марковић Ђорђе др., Марковић Миленко др., Марцикић Милоје Т., Мastroвић Анте, Матица Павао, Махник Артур, Мијић Милан Ђ., Мијовић Александар др., Мијушковић Лука, Микашиновић Ђуро Д., Микић Сава, Милановић Живота, Милетић Вјекослав др., Милијановић Велимир, Милинчић Богдан Ј., Миловановић Драгомир М., Милошевић Душан Р., Милошевић Душан С., Милошевић Радивоје, Милутиновић Милинко Р., Миљуш Бранко др., Мирковић Димитрије С., Михаиловић Тодор, Михаиловић Илија П., Мишкулин Миле др., Мохорич Иван, Мравље Милан, Мулалић Мустафа, Муратбашић Осман;

Нановић Радивоје, Недељковић Урош, Ненадић Војислав, Ненадовић Јован Б., Никитовић Часлав др., Николић Бранко др., Николић Живко Ј., Николић Милован Ђ., Николић Славко, Нићифоровић Спаса, Новачан Антон др., Новаковић Нико др., Новаковић Стјепан;

Пантић Љубомир, Патрновић Хаџи-Љуба, Пауновић Бранко, Паштровић Манфред, Певец Рудолф, Пејин Гојко Ж., Пејкић Чедомир А., Пеливановић Малић, Перић Миливоје, Перовић Душан, Перовић Милан Р., Петковић Милан, Петковић Растко, Петровић Богдан, Пинтеровић Милован др., Плескович Рудолф, Повреновић Матија К., Поздерац Нурија, Поповић Аћим С., Поповић Велимир М., Поповић Душан, Поповић Живојин др., Поповић Живко, Поповић Коста др., Поповић Михаило др., Поповић Новица М., Поповић Светислав др., Предован Крсто, Прека Никола, Прекоршек Иван, Прелубовић Мухамед, Протић Јеремија П.;

Радојичић Данило В., Рајаковић Милоје М., Рамадановић Рамадан Ф., Ратковић Бранко Т., Рафаиловић Живојин, Рафаиловић Миливоје, Рашковић Милош др., Рашовић Милош М., Режек Јосип др., Рићановић Мухамед Д., Рогић Јосип др., Ружичић Марко В.;

Савић Обрен, Санто Гавро др., Сарић Ибрахим, Секулић Милан др., Симић Стеван, Сладојевић Чедомир П., Сокић Милоје, Сокић Момчило, Соколовић Никола, Спасовић Вукашин, Стајић Урош др., Станковић Александар, Станковић Светозар, Станковић Светолик С., Степанов Миливој, Стефановић Игњат Б., Стијић Милан др., Стојадиновић Драгиша, Стојадиновић Драгомир, Стојадиновић Михаило, Стојисављевић Петар, Стошовић Добривоје, Стошић Стаменко, Суботић Душан;

Тасић Светозар С., Тешић Максим, Тишма Владимир, Тодоровић Бранислав А., Тодоровић Тодор С., Томашевић Жарко, Томић Бранко, Томић Јеврем, Тонић Тодор Р., Трбић Василије, Трпковић Ставра Т., Турк Рајко;

Ђирић Стеван, Ђумавић Хусејин;

Урошевић Мирко Ил.;

Физир Виктор, Фуке Рико др.;

Хасанбеговић Авдо др., Хафизадић Сулејман др., Хаџи-Ристић Спира, Хорват Фрањо, Хочевац Станко;

Цветковић Драгиша, Цветић Јосип, Црљић Лазар;

Чапљић Рагиб, Чвркић Војко Р., Чејовић Ђуро, Чолаковић Крета;

Шакић Иван, Шемров Фран др., Шијак Никола др., Широла Брнас Антон, Шошки Лука др., Шушић Живко.

## Министарски савет

Претседник Министарског савета и Министар иностраних послова **др. Милан М. Стојадиновић;**

Министар унутрашњих послова **др. Антон Корошец;**

Министар војске и морнарице, почасни ађутант Њ. В. Краља, армијски ђенерал **Петар Р. Живковић;**

Министар саобраћаја **др. Мехмед Спахо;**

Министар без портфеља **др. Шефкија Бехмен;**

Министар пољопривреде **Светозар Станковић;**

Министар трговине и индустрије **др. Милан Врбанић;**

Министар физичког васпитања народа и заступник Министра социјалне политике и народног здравља **Мирко Комненовић;**

Министар шума и рудника **Ђура Јанковић;**

Министар просвете **Добривоје Стошовић;**

Министар финансија **Душан Летица;**

Министар грађевина **Милош Бобић;**

Министар правде **др. Миле Мишкулин;**

Министар пошта, телеграфа и телефона **др. Бранко Калуђерчић;**

Министар без портфеља **др. Михо Крек.**

